

دفتر توسعه آموزش (EDO)
(Course Plan)

نام دوره (درس): مدیریت بهداشت محیط در شرایط اضطراری

نام گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط

نام مدرس/مدرس: دکتر عباس شاهسونی/معصومه رحمتی نیا

رشته/مقطع تحصیلی جمعیت هدف: مهندسی بهداشت محیط / کارشناسی ترم ۷

نوع و تعداد واحد: ۱/۵_ تئوری عملی

نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۲-۰۳ مکان اجرا: دانشکده بهداشت و ایمنی روز/ساعت کلاس: شنبه/۱۲-۱۰

هدف کلی دوره: آشنایی و کسب مهارت در زمینه اقدامات بهداشتی بخصوص محیط در شرایط اضطراری و نحوه مشارکت پرسنل بهداشت محیط در تیم های بهداشتی و پزشکی در شرایط بحرانی

شرح درس:

آشنایی با حوادث طبیعی، اثرات آنها، مشکلات بهداشتی بخصوص مسائل بهداشت محیطی در شرایط اضطراری و اقدامات لازم در جهت رفع نیازهای بهداشت محیط در این شرایط بسیار مهم است. آشنایی، برنامه ریزی، وضعیت سازمان های مختلف ملی و بین المللی و نقش پرسنل بهداشت محیط در تیم های بهداشتی جهت اقداماتی نظیر گندздایی، تامین آب، دفع فاضلاب، مبارزه با جوندگان و سایر ناقلين و دفع پسماند، تامین بهداشت مواد غذایي بسیار مهم و حیاتی می باشد. در این درس به این موارد پرداخته خواهد شد.

دفتر توسعه آموزش (EDO) طرح دوره (Course Plan)

اهداف اختصاصی دوره (رفتاری)^۱

از فرآگیر انتظار می رود در پایان دوره آموزشی بتواند:

تعريف شرایط اضطراری، بلایا، فاجعه، آسیب پذیری، آمادگی، تاب آوری و ظرفیت رایان نموده و سازمان های ملی و بین المللی موثر در شرایط اضطراری را نام ببرد.

انواع بلایای طبیعی و انسان ساخت و تقسیم بندی آنها را از نظر شدت و مقیاس بیان نماید.

اقدامات اضطراری بهداشت محیطی را قبل از وقوع، هنگام وقوع و پس از وقوع بلاحیا توضیح دهد.

جاپیگاه بهداشت محیط و وظایف آن در کمیته های کشوری و استانی در شرایط بحران را بیان نماید.

نحوه انجام برنامه ریزی و مدیریت فعالیت های بهداشت محیط در شرایط اضطرار را توضیح دهد.

نحوه از زای، سر به مهداشتی، بس، از وقوع شر ابطاط ای و شر ابطاط بدهاشتی، بر بای، مکان های اسکان موقت و اردو گاههای جادري دايان نماید.

نحوه نظارت بهداشت محیط بر تامین آب آشامیدنی سالم، دفع فضولات انسانی و حیوانی، مدیریت پسماند و بهداشت مواد غذایی در شرایط اضطرار را توضیح دهد.

نحوه نظارت بهداشت محیط بر مدیریت پسماند در مراکز ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، مبارزه با بندپیان و جوندگان و مدیریت فاضلاب در شرایط اضطرار را سان نماید.

نحوه ضد عفونه آمده لانس، حما و نقا و دفن احساد در شابط اضطرار، ایان نماید.

منابع انتشار آلدگم، هوای ناشه، از بلای طعم، و کتکل آن در شرایط اضطرار، داسان نماید.

اقدامات بعداشت د، ش ابط حنگ، مشکلات بعداشت و د، مان د، مناطه حنگ، مشکلات بعداشت و د، مان آوارگان د، ش ابط اضطرار، اته ضم دهد.

سماوی، های، شایع بعد از وقوع اینلاین سه اندیشه که این تباطط مستقیمه با عالم امما محظوظ نظر آب و فاضلاب است، ایمان، نموده و نجده کنست، آنها، این پرسه دهد.

نقش سیاستان ها در شاطئ اضطرابی و مشکلات بعداشت. آنها دشمن اضطراب، ایان نمایند.

۱- منظور از اهداف رفتاری، بیان انتظارات استایید بر حسب رفتار قابل مشاهده و اندازه گیری می باشد و با افعال رفتاری همچون تحلیل کردن، پیش بینی کردن، توضیح دادن، مجزا کردن، تقسیم کردن، نوشت، محاسبه کردن، کشیدن و ... بیان می شود.

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

سرفصل های آموزشی دوره

شماره جلسه	عنوان یا موضوع	مدرس / مدرسین
۱	آشنایی با کلیات بلایا، طبقه بندي، تعریف شرایط اضطراری و سازمان های ملی و بین المللی	عباس شاهسونی معصومه رحمتی نیا
۲	آشنایی با انواع شامل بلایای طبیعی و انسان ساخت، اهمیت و نتایج آن، (زمین لرزه، طوفان ها، سونامی، موج سرمای سخت، سیل، گرد باد، بهمن، رعد و برق، تغییرات شدید درجه حرارت، خشکسالی، آتشنشانی، آتش سوزی، جنگ، مهاجرت آوارگان، ایدمی و....)	*****
۳	آشنایی با اقدامات اضطراری برای هر نوع بلایا - اقدامات پیش از وقوع - اقدامات هنگام وقوع - اقدامات پس از وقوع	*****
۴	آشنایی با جایگاه بهداشت محیط در شرایط بحران - تعریف بحران، مدیریت بحران در شرایط اضطراری - استناد بالادستی: قانون مدیریت بحران	*****
۵	آشنایی با برنامه ریزی و مدیریت فعالیت های بهداشت محیط (هماهنگی، سازمان دهی، تعداد کارکنان، تجهیزات و لوازم حمل و نقل، مسکن و غذا برای کارکنان امداد، قواعد و مقررات)	*****
۶	آشنایی با اقدامات بهداشت محیط در شرایط اضطراری: - جستجو، نجات و تخلیه - مراقبت و کمک های اولیه - ارزیابی سریع بهداشتی - شرایط بهداشتی برپایی مکان های اسکان موقت و اردوگاههای چادری	*****
۷	آشنایی با اقدامات بهداشت محیط در شرایط اضطراری: - تامین آب آشامیدنی سالم، دفع فضولات انسانی و حیوانی - مدیریت پسماند - بهداشت مواد غذایی	*****
۸	آشنایی با اقدامات بهداشت محیط در شرایط اضطراری: - مدیریت پسماند در مراکز ارائه خدمات بهداشتی و درمانی - مبارزه با بندپایان و جوندگان - مدیریت فاضلاب	*****
۹	آشنایی با نحوه ضد عفونی آمبولانس، حمل و نقل و دفن اجساد	*****

دفتر توسعه آموزش (EDO)
طرح دوره (Course Plan)

*****	آشنایی با آلودگی هوای ناشی از بلای طبیعی و کنترل آن	۱۰
*****	آشنایی با اقدامات بهداشتی در شرایط جنگی، مشکلات بهداشتی و درمانی در مناطق جنگی، مشکلات بهداشتی و درمانی آوارگان	۱۱
*****	آشنایی با بیماری های شایع بعد از وقوع بلایا و سوانح	۱۲
*****	نقش بیمارستان ها در شرایط اضطراری و مشکلات بهداشتی آنها	۱۳
	امتحان پایان ترم	۱۴

دفتر توسعه آموزش (EDO) طرح دوره (Course Plan)

شیوه (های) تدریس:

- سخنرانی بازخوردی
  - پرسش و پاسخ
  - پروژه
  - ارسال منابع و محتوای لازم

وسایل کمک آموزشی:

- PowerPoint
White board

شیوه (های) ارزشیابی های دوره:

- حضور فعال در کلاس، پرسش و پاسخ در کلاس- تکالیف - پژوهه کلاسی- امتحان میان ترم (۳۰ درصد)
  - امتحان بیانی ترم (۷۰ درصد)

منابع مورد استفاده (فارسی و انگلیسی):

- ۱- راهنمای بهسازی محیط در بلای طبیعی / دکتر ندیم / مرکز نشر دانشگاهی
  - ۲- مدیریت بحران در نواحی شهری / مجید عبدالله / انتشارات سازمان شهرداری ها
  - ۳- بهداشت در بلایا / الهیار عرب / انتشارات گلبان
  - ۴- اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری / احمد اصل هاشمی / نشر اختر
  - ۵- راهنمای عملیات بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بلایا / دکتر محمدی / مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت
  - ۶- راهنمای مدیریت بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بلایا / دکتر محمدی / مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت
  - ۷- بهسازی محیط در شرایط اضطراری / دکتر کاظم ندafi / انتشارات نص
  - ۸- راهنمای آمادگی بخش بهداشت و درمان در برابر وضعیت های اضطراری و بلایا / وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

9- Wisner, Ben, Adams, John & World Health Organization. (2002). Environmental health in emergencies and disasters : a practical guide / edited by B. Wisner, J. Adams. World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/42561>